

Innst. S. nr. 117

(2007-2008)

Innstilling til Stortinget fra forsvarskomiteen

St.meld. nr. 38 (2006-2007)

Innstilling fra forsvarskomiteen om Forsvaret og industrien - strategiske partnere. Strategi for de næringspolitiske aspekter ved Forsvarets anskaffelser

Til Stortinget

1. SAMMENDRAG

1.1 Innledning

Regjeringens hovedmål med denne meldingen er å legge frem en strategi for samarbeidet mellom Forsvaret og industrien i Norge, og konkretisere tiltak som vil bli igangsatt for å styrke dette forholdet til beste for begge parter.

Strategien skal bidra til å videreutvikle norsk industris kompetanse til å understøtte Forsvarets materiellbehov, styrke norsk industris muligheter til å delta i internasjonalt materiellsamarbeid, og sørge for at norske bedrifter blir satt best mulig i stand til å levere materiell og tjenester til Forsvaret når dette anses hensiktsmessig.

Som en del av grunnlagsarbeidet med meldingen ble Forsvarets forskningsinstitutt gitt i oppdrag å vurdere de næringspolitiske aspekter ved Forsvarets anskaffelser. For å gi føringer til arbeidet etablerte departementet en styringsgruppe under ledelse av Forsvarsdepartementet. Styringsgruppen har hatt medlemmer fra Nærings- og handelsdepartementet, Forsvars- og sikkerhetsindustriens forening, Landsorganisasjonen, NorSupport, Forsvarsstaben, Forsvarets logistikkorganisasjon og Forsvarets forskningsinstitutt. Alle medlemmene i styringsgruppen sluttet seg til hovedtrekkene i rapportens forslag til strategi. Sammen med høringsuttalelsene utgjør Forsvarets forskningsinstituttts rapport hovedgrunnlaget

for meldingen. Et sammendrag av rapportens forslag er gjengitt i meldingens kapittel 10.

1.2 Bakgrunn og målsetting for strategien

Basert på Forsvarets behov, vil strategien for de næringspolitiske aspekter ved Forsvarets anskaffelser bidra til økt nasjonal verdiskaping og utvikling av et konkurransedyktig næringsliv, samt sikre Forsvaret nødvendig tilgang på kompetanse, materiell og tjenester. Videre vil det strategiske samarbeidet mellom Forsvaret, forsknings- og utviklingsmiljøene og næringslivet, basert på Forsvarets behov, styrkes. Samarbeidet vil omfatte både nasjonale og internasjonale prosjekter.

Kjernepunktene i Regjeringens forslag til strategi er en samarbeidsmodell som innbefatter:

- En handlingsplan for samarbeid mellom Forsvaret og industrien i Norge
- Felles møteplasser mellom Forsvaret og industrien i Norge, hvor:
 - Forum for materielle fremskaffelser utvides med representanter for blant annet Forsvars- og sikkerhetsindustriens forening og Nærings- og handelsdepartementet
 - Programmene for materiellfremskaffelser utvides med representanter for forsvarsindustrien og Nærings- og handelsdepartementet

Sentrale elementer i strategien er:

- Tidlig dialog mellom Forsvaret og industrien
- Gjenkjøp styrkes og terskelverdien senkes til 50 mill. kroner
- Bedre samordning av tilgjengelige virkemidler
- Etikk

I St.meld. nr. 38 (2006-2007), kapitlene 4 til og med 8, beskrives grunnlaget strategien for de næringspolitiske aspekter ved Forsvaret anskaffelser må bygge på for å sikre Forsvaret nødvendig kompetanse og bidra til utviklingen av et konkurransedyktig næringsliv. Meldingens kapittel 11 og 12 beskriver strategien, dens bærende elementer, iverksetting og oppfølging.

1.3 Forsvarets industrielle engasjement

I meldingens kapittel 3 gis det en kort beskrivelse av utviklingen i samarbeidet mellom Forsvaret og industrien i Norge, samt et tilbakeblikk på ulike stortingsdokumenter som har behandlet spørsmålet de siste 10-15 årene.

I Budsjett-innst. S. nr. 7 (1991-1992), jf. St.prp. nr. 1 (1991-1992), ble en strategi for norsk deltakelse i internasjonalt forsvarsmateriell- og teknologisamarbeid etablert. I strategien inngikk de teknologiske kompetanse- og satsingsområdene for Forsvaret og norsk forsvarsindustri.

I tråd med Innst. S. nr. 191 (1994-1995), jf. St.prp. nr. 48 (1994-1995), etablerte Forsvarsdepartementet en langsiktig strategi med det siktemål at Forsvarets anskaffelser de kommende år i betydelig grad skulle komme fra norsk industri, uten at dette skulle komme i konflikt med EØS-avtalens krav om åpen, internasjonal konkurranse. Hensikten var å vektlegge anskaffelser fra norsk industri, der denne var konkurransedyktig.

I Innst. S. nr. 236 (1997-1998), jf. St.prp. nr. 59 (1997-1998), ble strategien utdypet. Et aktivt engasjement fra myndighetenes side når det gjelder tilrettelegging av rammebetingelser ble vektlagt. Videre ble virkemidlene som myndighetene hadde til rådighet for å gjennomføre strategien beskrevet: Forsvarets materiellanskaffelser, gjenkjøp, statens eierskap i forsvarsindustrien og internasjonalt forsvarsmateriell- og teknologisamarbeid.

I Innst. S. nr. 342 (2000-2001), jf. St.prp. nr. 45 (2000-2001), la Stortinget til grunn de endrede rammebetingelsene og behovet for økt flernasjonalt samarbeid om blant annet forskning, utvikling og anskaffelse av militært materiell. Blant annet ble det vektlagt at kravene til operativt samvirke med allierte og partnere har gjort særnorske løsninger mindre aktuelle.

I Innst. S. nr. 234 (2003-2004), jf. St.prp. nr. 42 (2003-2004), ble det blant annet lagt vekt på konkurranse. Det ble lagt opp til at nasjonale utviklingsprosjekter i samarbeid med næringslivet, finansiert av Forsvaret, kun skulle gjennomføres etter en strategisk beslutning, og dersom det var tilstrekkelig godt gjort at dette tjente Forsvarets interesser best.

1.4 Forsvaret og forsvarsmarkedet

Meldingens kapittel 4 tar for seg hovedutfordringene vi står overfor både i et kort- og langsiktig perspektiv. Stortinget sluttet seg til logistikkkonseptet gjennom behandlingen av Innst. S. nr. 234 (2003-2004), jf. St.prp. nr. 42 (2003-2004). Konseptet skal være retningsgivende for hvordan logistikk for understøttelse av operasjoner og støttevirksomhet skal utformes for at Forsvaret kan ivareta sine oppgaver på en helhetlig og kostnadseffektiv måte. Logistikk- og støttevirksomheten skal støtte Forsvaret med økt vekt på operativ virksomhet. I St.prp. nr. 78 (2006-2007) har Regjeringen foretatt en justering i bruken av fornyelsestiltak. Bortsetting er et av en lang rekke virkemiddel, men det skal kun brukes dersom dette er vurdert som mer formålstjenlig enn andre tiltak. Når det gjelder kjernefunksjoner i Forsvaret, skal disse alltid utføres i regi av Forsvaret. Hva som er Forsvarets kjernefunksjoner, må vurderes på grunnlag av grundige prinsipielle vurderinger og analyser. Et klart mål for omstillingen av Forsvaret er å styrke den operative virksomheten, slik at Forsvarets oppgaver løses på en best mulig måte. For å få til dette, er logistikk- og støttefunksjoner som understøtter den operative virksomheten helt avgjørende. Operativ virksomhet, inkludert direkte operativ understøttende logistikk, er derfor uansett områder som bør gjennomføres i egen regi.

Behovet for tidlige beslutninger ved valg av anskaffelsesstrategier synliggjøres, og nødvendigheten for avklaring av roller og oppgaver som er viktig for ethvert samarbeid beskrives. Videre omhandler kapitlet kravet til industrien om å være konkurransedyktig, samtidig som det understrekes at industrien må gis forutsetninger for forretningsmessig drift. Forsvarets strategiske utvikling fra mobiliseringsforsvar til innsatsforsvar omtales. Det gis en kort oversikt over planleggingsstrukturen. For hver enkelt anskaffelse må Forsvarsdepartementet ta en strategisk beslutning om direktekjøp, eller kjøp basert på konkurranse med eventuelt gjenkjøp. Dersom direktekjøp velges, foreligger det tre hovedalternativer:

- Nasjonal anskaffelse
- Internasjonalt samarbeid
- Kjøp i utlandet med krav om gjenkjøp.

Hvilket av disse alternativene som velges, vil ha avgjørende betydning for næringslivets mulige rolle i anskaffelsen. I lys av moderniseringen av Forsvaret og større vekt på de operative leveranser, er det et økende behov for Forsvaret til å benytte industriens kompetanse til vedlikehold og drift. Dette er belyst. Et område som vil få større betydning for Forsvaret er internasjonalt materiellsamarbeid. Ulike former

for internasjonalt samarbeid og erfaringer er beskrevet.

1.5 Forsvarsmarkedets egenart

Meldingens kapittel 5 omhandler forsvaresmarkedets egenart. Dette er et marked som i mindre grad domineres av kommersielle markedsmekanismer. Det er bare én kunde i hvert land, og mange land ser på den nasjonale forsvarsindustrien som sentral i industri- og sikkerhetspolitikken. Det vises videre til at proteksjonisme ofte preger forsvaresmarkedet. Utviklingen innenfor forsvaresmarkedet beskrives deretter nærmere, inkludert den hurtige teknologiske utviklingen og systemkompleksiteten som blir for stor til at det lar seg gjøre å opprettholde nødvendig kompetanse innenfor de respektive lands forsvar. Det har derfor funnet sted betydelige oppkjøp og restrukturering av forsvarsindustrien både i USA og i Europa, samtidig som det internasjonale samarbeidet har økt. Innen EU er etableringen av European Defence Agency og EU-kommisjonens initiativer vedrørende forsvarsindustriektoren med på å styrke konkurransen i Europa. Selv om EU skulle oppnå større konkurranse, betyr dette ikke at norsk industri automatisk får lettere adgang til dette markedet.

1.6 Norsk forsvarsindustri

Meldingens kapittel 6 beskriver norsk forsvarsindustri, størrelse, omsetning og eksport. I 2005 hadde denne industrien en omsetning på 9 mrd. kroner. Lisenspliktig eksport utgjorde ca. 3 mrd. kroner, og eksportandelen har de senere år, med unntak av 2004, vært sterkt økende og er nesten tredoblet siden 2000. Økningen er i hovedsak et resultat av gjenkjøp i forbindelse med anskaffelsen av nye fregatter til Sjøforsvaret. Industriens kompetanse, teknologi og produkter er i betydelig grad et resultat av et tett samarbeid mellom Forsvaret og industrien. I norsk forsvarsindustri er det om lag 5 000 sysselsatte. Det er få bedrifter som driver utvikling, produksjon og salg av forsvarsmateriell som er rene forsvarsbedrifter. Disse bedriftene står imidlertid for en vesentlig del av omsetningen i bransjen. I 2002 stod ni bedrifter, som hadde nesten all sin omsetning innenfor forsvarssektoren, for omlag 60 pst. av omsetningen av forsvarsmateriell. Kongsberg Defence & Aerospace stod alene for mer enn 25 pst.

1.7 Enkelte rammebetingelser knyttet til samarbeid og anskaffelser

Meldingens kapittel 7 beskriver samarbeidet mellom Forsvaret og industrien i forbindelse med anskaffelser. Behovet for tidlig dialog og ulike former for anskaffelser som kjøp, internasjonalt samarbeid, leie-/lease-ordninger, bruktkjøp, samarbeid

mellom Forsvaret og industrien eller en kombinasjon av disse beskrives. Videre er mulighetene for samarbeid mellom Forsvaret og industrien i henhold til lov om offentlige anskaffelser og anskaffelsesregelverket for Forsvaret vurdert. En annen viktig forutsetning for å videreutvikle et godt og ryddig samarbeid mellom Forsvaret og næringslivet er respekt for de etiske verdier og normer departementet legger til grunn.

1.8 Virkemidler

Meldingens kapittel 8 tar opp noen av de virkemidler Forsvaret og andre myndigheter har til å støtte industri i Norge både i utvikling av produkter og på eksportmarkedene. Det vises til offentlige, næringsrettede virkemidler som Innovasjon Norges forsknings- og utviklingskontrakter og risikolån, Garantiinstituttet for eksportgarantis eksportgarantier, Innovasjon Norge, SIVA og Norges forskningsråd ARENA-program for innovasjon i nettverk og Norwegian Centres of Expertise-programmet. Selv om disse virkemidlene som er etablert for industriutvikling, ikke er spesialtilpasset forsvarsindustrien, er de likevel ment å støtte denne like mye som andre industriktorer. Videre bruker Forsvarsdepartementet omlag 2 mill. kroner i årlig støtte til eksportfremmende tiltak. Støtten går til dekning av reisekostnader for offiserer, både i forbindelse med markedsføring av norsk forsvarsmateriell på utenlandske forsvarsmateriellmesser og ved direkte presentasjoner av aktuelt materiell overfor mulige kjøperland. Våre utenriksrepresentasjoner, herunder forsvarsattachéene, bistår også norsk industri.

Det mest nyttige verktøyet Forsvarsdepartementet har hatt de siste årene er Forsvarets egne anskaffelser og gjenkjøpsordningen. Ordningen vil bli videreført og styrket. I dag må et kjøp utenlands være 75 mill. kroner eller høyere for at gjenkjøp kreves. Forsvarsdepartementet har besluttet å senke terskelverdien til 50 mill. kroner for gjenkjøp. Det legges også opp til en kvalitativ styrking av ordningen.

1.9 Næringspolitikken i andre land

Meldingens kapittel 9 gir en oversikt over gjeldende næringspolitikk i Storbritannia, Australia, Sverige, Finland, Nederland og Spania.

1.10 Forsvarets forskningsinstituttts rapport med høringsuttalelser

Meldingens kapittel 10 oppsummerer Forsvarets forskningsinstituttts rapport om "Næringspolitiske aspekter ved Forsvarets anskaffelser" med høringsuttalelser.

1.11 Forsvaret og industrien - strategiske partnere

Meldingens kapittel 11 beskriver målsettingen og de bærende elementer i forslaget til ny strategi for de næringspolitiske aspekter ved Forsvarets anskaffelser. Det vises til Forsvarsdepartementets rolle som strategisk premissleverandør. Det betyr at departementet har ansvaret for å utarbeide og godkjenne de konseptuelle løsningene og fremskaffelsesløsningene, som grunnlag for å gjennomføre investeringene. I forbindelse med departementets planlegging av materiellanskaffelsen blir det tatt en rekke valg som får betydning både for hva slags materiell som skal anskaffes, og hvordan anskaffelsen kan gjennomføres. Deltakelse i denne fasen vil ha stor betydning for næringslivet, ikke minst for de bedriftene som kan være aktuelle som leverandører.

Forsvarets logistikkorganisasjon står for prosjekteringen, forhandlinger og gjennomføringen av selve anskaffelsen, er materielleier og har ansvaret for en vesentlig del av Forsvarets ressurser (ca. 45 pst. av forsvarsbudsjettet). Organisasjonen er sentral i forhold til forvaltningen av både nytt og eksisterende materiell. De største forsvarsmateriellverdiene ligger i allerede anskaffet materiell. Vedlikehold og oppgradering av eksisterende materiell, samt integrering av nytt materiell er ofte krevende oppgaver. Som leverandør av materiellet har næringslivet verdifull kompetanse som kan være med å bidra til gode løsninger for Forsvaret.

Utgangspunktet er Forsvarets behov, og at konkurranseprinsippet skal være styrende. For å legge forholdene til rette for at norsk industri i forkant av anskaffelsene skal kunne posisjonere seg gjennom en realistisk forståelse av krav og muligheter, vil Forsvarsdepartementet arbeide for at:

- Forsvaret og industrien på et tidligst mulig tidspunkt utveksler informasjon om industrielle muligheter ved Forsvarets planlagte anskaffelser.
- Forsvaret legger de teknologiske kompetanseområdene til grunn for samarbeidet med industri i Norge.
- Valg av samarbeidspartnere, både nasjonalt og internasjonalt, industrielt og på myndighetsnivå skal, når det understøtter Forsvarets behov, skje i en tidlig fase av utvalgte prosjekter.
- Ved kjøp fra utenlandske bedrifter vil det bli krevd gjenkjøp.

Forsvarsdepartementet har ansvaret for å utvikle og iverksette strategien. Strategien vil inngå som en del av materiellplanleggingen.

1.12 Implementering og oppfølging av strategien

Meldingens kapittel 12 beskriver hvordan strategien vil bli implementert og fulgt opp. I den forbindelse er det viktig at det skapes møteplasser mellom Forsvaret og industrien i Norge. Arbeidet med dette vil bli ledet av Forsvarsdepartementet.

1.13 Økonomiske og administrative konsekvenser

Meldingens kapittel 13 omhandler økonomiske og administrative konsekvenser. Det forventes ikke at de tiltakene som presenteres i stortingsmeldingen har vesentlige økonomiske konsekvenser utover det som Forsvarets industrielle engasjement har hatt de siste årene. Skulle det medføre merkostnader, vil Forsvarsdepartementets komme tilbake til Stortinget i de årlige budsjettproposisjonene med forslag om inndekning av utgiftene.

2. KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Bendiks H. Arnesen, Thorbjørn Jagland og Signe Øye, fra Fremskrittspartiet, Per Roar Bredvold, Henning Skumsvoll og Per Ove Width, fra Høyre, lederen Jan Petersen, og fra Sosialistisk Venstreparti, Ingrid I. Opedal, merker seg at Regjeringens hovedmål med denne meldingen er å legge frem en strategi for samarbeidet mellom Forsvaret og industrien i Norge.

Komiteen er opptatt av at Stortinget holdes orientert om store anskaffelsesprosesser og ser nytten av at det er en bred politisk forståelse for de utstyrsanskaffelser og prosesser på dette området som iverksettes. Forsvarsanskaffelser strekker seg ofte over et lengre tidsrom og vil således involvere flere stortingsperioder. Det er således viktig at Forsvarsdepartementet følger opp og informerer Stortinget om de større prosjektenes fremdrift både økonomisk, faglig og politisk.

Regjeringens forslag til strategi skal bidra til å videreutvikle norsk industris kompetanse til å understøtte Forsvarets materiellbehov. Komiteen er opptatt av dette og ser det som naturlig at der det er hensiktsmessig, benyttes norske leverandører til leveranse av og vedlikehold av Forsvarets materiell. Dette forutsetter at utenlandske leverandører av materiell må være villige til å involvere norsk industri i sine programmer. Dette vil være viktig for å beholde og disponere egne vedlikeholdsressurser, som garanterer det daglige og noe mer omfattende vedlikehold på Forsvarets materiell.

Komiteen er opptatt av at Forsvaret styrker norsk industris muligheter til å delta i internasjonalt materiellsamarbeid.

Komiteen er fornøyd med at det som en del av grunnlagsarbeidet med meldingen, ble gitt i oppdrag til Forsvarets forskningsinstitutt å vurdere de næringspolitiske aspekter ved Forsvarets anskaffelser. Komiteen registrerer at styringsgruppen under ledelse av Forsvarsdepartementet har hatt medlemmer fra Nærings- og handelsdepartementet, Forsvars- og sikkerhetsindustriens forening, Landsorganisasjonen, NorSupport, Forsvarsstaben, Forsvarets logistikkorganisasjon og Forsvarets forskningsinstitutt. Videre tar komiteen til etterretning at alle medlemmene i styringsgruppen sluttet seg til hovedtrekkene i rapportens forslag til strategi. Komiteen er fornøyd med at Regjeringen trekker inn representanter fra blant annet industrien og Nærings- og handelsdepartementet, i forum for materiellanskaffelser. Videre ser også komiteen det som naturlig at dette i tillegg gjelder programmene for materiellanskaffelser.

Komiteen registrerer at sentrale elementer i strategien omfatter tidlig dialog mellom Forsvaret og industrien, noe komiteen er opptatt av.

Komiteen understreker at det er avgjørende for norsk industri at Forsvaret så tidlig som mulig kartlegger de mulige industrielle prosjekter norsk industri kan involveres i, i forbindelse med forestående anskaffelsesprosjekter. Det vil også styrke norsk industris mulighet til å delta i utviklingsarbeider og materiellsamarbeid på et internasjonalt nivå. Komiteen er opptatt av den signaleffekten det gir at norsk industri nyttes til utvikling og leveranse til Forsvaret, og ser derfor viktigheten av at dette fremkommer gjennom de kommende materiellanskaffelser.

Komiteen har merket seg at Regjeringen har lagt vekt på at strategien innebærer at denne tidlige dialogen skal praktiseres iht. EØS-regelverket og Anskaffelsesregelverk for Forsvaret (ARF), samt Forsvarsdepartementets etiske retningslinjer for næringslivskontakt i forsvarssektoren. Komiteen er samtidig opptatt av at Anskaffelsesregelverk for Forsvaret (ARF) gir rom for å motivere til tidlig samarbeid og dialog mellom Forsvaret og industrien der hvor dette er hensiktsmessig.

Komiteen mener videre det er positivt at departementets etiske retningslinjer inngår i strategien, og at disse skal være et verktøy til å sikre ryddighet i samarbeidet mellom Forsvaret og industrien.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Høyre, er fornøyd med at gjenkjøp styrkes og at terskelverdien senkes til 50 mill. kroner. Flertallet merket seg at Regjeringen gjennom Soria Moria-erklæringen understreket viktigheten av gjenkjøp. Dette har da også blitt understreket av Regjeringen i denne meldingen. Flertallet er fornøyd med denne presisering og styrking av gjenkjøp. Det er et sterkt

signal til norsk industri og vil bidra til at norsk høyteknologi vil kunne ha en positiv utvikling de kommende år med henblikk på de svært betydelige materiellanskaffelsesprosjekter som skal gjennomføres i årene som kommer.

Komiteen vil i denne sammenheng understreke betydningen av at norsk industri får nytte godt av et gjenkjøp/industrielt samarbeid i forbindelse med anskaffelsen av nye kampfly. Komiteen viser her også til de resultater som har fremkommet som en konsekvens av gjenkjøp i forbindelse med anskaffelsen av nye fregatter.

Komiteen merker seg at følgende åtte teknologiske kompetanseområder er identifisert til å ligge til grunn for samarbeid mellom Forsvaret og industrien:

- informasjons- og kommunikasjonsteknologi
- systemintegrasjon
- missilteknologi og autonome våpen- og sensor-systemer
- undervannsteknologi og sensorer
- simuleringsteknologi
- våpen- og rakettmotorteknologi, ammunisjon og militære sprengstoff
- materialteknologi
- maritim teknologi

Komiteen er enig i at disse teknologiske kompetanseområdene videreføres i den nye strategien. Videre er komiteen opptatt av at Forsvaret markedsfører norske høyteknologiske produkt innenfor disse områder overfor andre nasjoners forsvar.

Komiteen har merket seg forsvarsindustriens særegenhet ved at denne type industri har et spesielt marked og en spesiell politisk posisjon i forhold til hvem man kan samarbeide med og selge til. Det er derfor sett fra komiteens side viktig at Forsvaret fortsetter å fremme norske industrielle partnere i forbindelse med nye prosjekter og anskaffelser.

Videre er komiteen opptatt av at Forsvaret gjennom anskaffelsen av nye MTBer, fremmer dette høyteknologiske produkt overfor andre nasjoners forsvar og viser hvorledes norsk industri har hatt synergien av dette prosjektet blant annet gjennom utvikling av NSM, kommunikasjonsutstyr og radarer i tilknytning til utviklingen og leveransen av nye MTBer.

Komiteen forutsetter at dette skjer i tråd med regelverket som regulerer eksport av forsvarsmateriell, og som håndheves av Utenriksdepartementet, jf. de årlige stortingsmeldinger som Utenriksdepartementet legger frem, og vil her særlig trekke frem hovedsynspunktet om at Norge ikke vil tillate salg av våpen og ammunisjon til områder hvor det er krig eller krig truer, eller til land hvor det er borgerkrig.

Komiteen vil også understreke betydningen av at norsk industri får tilgang til materiellsamarbeid og logistikksam arbeid gjennom NATO og EU-organer, i forbindelse med materiellprosjekter. Ettersom Norge ikke er med i EU, er det viktig at Regjeringen tar initiativer til at Norge kan delta i EUs materiellprosjekter og anskaffelsesprosjekter, der det er mulig og hensiktsmessig.

Komiteen vil her vise til at Regjeringen har inngått en samarbeidsavtale med European Defence Agency.

Komiteen er enig i at en strategi er en langsiktig plan for å nå uttalte mål, og at meldingen beskriver fire faser i forhold til strategiprosessen. Komiteen er meget positiv til forslaget til strategi som meldingen legger opp til, og ønsker å bli holdt orientert om implementeringen av handlingsplanen og resultatene av denne.

Komiteens medlem fra Høyre mener at Forsvaret i dag er underbudsjettet og har merket seg at flere av de forslag forsvarssjefen fremmer i sin studie FS 07 for å rette på dette, isolert sett har negative konsekvenser. Dette medlem har også merket seg at studien bygger på at prisstigningen på forsvarsmateriell går ut over den alminnelige prisstigning og at dette stiller særlige krav til de fremtidige budsjettets utvikling. De bevilgede midler må derfor forvaltes med strenge krav til økonomisering.

Dette medlem mener det kan reises mange spørsmål til hvordan forsvarsmateriell anskaffes og særlig om gjenkjøpssystemet. Dette medlem viser til at Regjeringen i meldingen opplyser at gjenkjøp isolert sett kan innebære en fordyrelse av materialet som anskaffes. Dette medlem finner dette betenkelig. Dette medlem viser imidlertid til at dette er vel etablert praksis internasjonalt og den

neppe vil bli påvirket av norsk praksis. På dette grunnlag vil dette medlem slutte seg til vurderingene i meldingen.

Dette medlem viser videre til forslaget om å redusere grensen for når gjenkjøp skal anvendes og har merket seg at basert på tallene i meldingen vil denne endringen gi en beskjeden økning i kontraktsmassen og ser forslaget som marginalt. Dette medlem har også merket seg at Regjeringen ikke har fulgt forslaget om å redusere grensen ytterligere på grunn av de administrative belastningene. Dette medlem ser derfor ingen grunn til å endre dagens beløpsgrense.

Dette medlem har også merket seg at Regjeringen vil legge opp til en tidligere dialog med næringslivet og at det i mange tilfeller vil være riktig å etablere kompetanse ute i næringslivet fremfor i Forsvaret. Regjeringen ser for seg en utvikling mot mer langvarige relasjoner mellom kunde og leverandør. Dette medlem slutter seg til det, men under henvisning til Forsvarets stramme økonomi vil dette medlem understreke meldingens forutsetning at anskaffelser skal skje slik at man velger det som er mest kostnadseffektivt i et levetidsperspektiv.

3. KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til meldingen og rå Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

St.meld. nr. 38 (2006-2007) - Forsvaret og industrien - strategiske partnere. Strategi for de næringspolitiske aspekter ved Forsvarets anskaffelser - vedlegges protokollen.

Oslo, i forsvarskomiteen, den 29. januar 2008

Jan Petersen
leder

Per Ove Width
ordfører

